

Ajánlás a generatív MI használatára a GTK-n

1. Általános elvek

A mesterséges intelligencia (MI) használata mára már áthatja a mindennapjainkat. A technológiai fejlődés hatására az MI-eszközök a szellemi tevékenység legtöbb területén megjelentek, bizonyos esetekben jelentősen javítva a produktivitást. A generatív MI¹ az egyetemi oktatást, a hallgatók tanulási folyamatait is számtalan módon képes hatékonyan támogatni. Ugyanakkor az egyetemi hallgatók esetenként szükségét érezhetik, hogy tanulmányi terheiket olyan eszközökkel csökkentsék, amelyek aláássák a tanulmányok célját. Az MI-eszközök használatának e kettős potenciálja világossá teszi, hogy alkalmazását észszerűbb transzparens keretek közé szorítani, mint tiltani. Hosszú távon az MI-eszközöket megfelelően alkalmazó hallgatók munkaerőpiaci előnyre tehetnek szert: kompetenciáik gazdagodnak, mivel olyan összetett feladatok megoldására is képesek lesznek, amire az MI-eszközöket alkalmazni nem tudó társaik nem. Ugyanakkor arról is gondoskodnunk kell, hogy a hallgatóink MI hiányában se legyenek eszköztelenek, a tanulmányaik során egyéb kompetenciáik területén is megfelelően fejlődhessenek.

A GTK elkötelezett abban, hogy az MI-használat kompetenciájának fejlesztésével a hallgatókat előnyhöz juttassa mind a munkaerőpiacon, mind az élet más területein. Ez a megközelítés azonban nem csak a tanulási folyamatok, hanem az oktatási és teljesítményértékelési módszerek felülvizsgálatát, újra-fejlesztését is igényli.

2. Az MI használat jelölése, transzparencia

A jelöléssel kapcsolatos elvárások követik a nemzetközi sztenderdeket, amelyek szerint az MI használatát transzparenssé kell tenni. Ez azt jelenti, hogy a mesterséges intelligencia igénybevételének tényét a mű minden értékelt részén (dolgozat főszövege, táblázatok, kivonatok stb.) megfelelően fel kell tüntetni. Utalni kell a használat tényére, az algoritmus/eszköz általánosan ismert nevére, utólag, kérésre ellenőrizhető módon meg kell őrizni a használat során alkalmazott utasításokat. Ezen túlmenően a kutatási dokumentációban jelölni kell a mesterséges intelligencia által előállított szövegrész(ek) kezdetét és végét.²

---

¹ EU MI rendelet (99), preambulum: „A nagy generatív MI-modellek az általános célú MI-modellek tipikus példái, mivel rugalmas tartalomelőállítást tesznek lehetővé, például szöveg, audio, képek vagy videó formájában, amelyekbe könnyen beleillik különféle feladatok széles köre.”

² További jó gyakorlatokért lásd: European Research Area Stakeholders Forum, *Living Guidelines on the responsible use of generative AI in research*
<https://european-research-area.ec.europa.eu/news/living-guidelines-responsible-use-generative-ai-research-published>

3. A generatív MI használatának megfelelő módjai

A generatív mesterséges intelligencia alkalmazásának könnyebben ellenőrizhető módja, ha a dolgozat szerzője a szövegnek jól meghatározható részét (a dolgozat valamelyik résztémáját vagy részfeladatát) készíti el mesterséges intelligencia bevonásával. Általánosan alkalmazott elv, hogy a dolgozat fontosabb, mérlegelést és döntést igénylő részei, úgy mint a kutatási kérdése, diszkussziója, empirikus része, következtetései semmilyen esetben nem készülhetnek generatív mesterséges intelligencia alkalmazásával. Ennél pontosabb lehatárolása az MI használatának szak-specifikusan lehetséges és kívánatos. A hallgató feladata minden MI-vel generált tartalom ellenőrzése, mert a felelősséget ezekért ugyanúgy viseli, mint a MI nélkül készített részekért. Természetesen nem elfogadható magatartás az sem, ha a hallgató az MI-t szakirodalom fordítására használja és a lefordított eredményt sajátjaként mutatja be.

4. A generatív MI detektálása

A generatív MI használata a jelenleg rendelkezésre álló technológiai eszközökkel nem, vagy csak esetleges módon azonosítható be, a hamis pozitív arány túl magas, hosszú távon megbízható matematikai detektálási elv nem létezik. Ezért nem javasolt, hogy a teljesítményértékelést végző oktatók MI-detektáló eszközöket alkalmazzanak az ellenőrzés során. A klasszikus plágiumkereső eszközöket nem erre a célra fejlesztették ki.

Az eredetiség ellenőrzése során elsősorban az oktató szakismereteire, a hallgató munkájára és képességeire való rálátására kell támaszkodni, és a teljesítményértékelést az előrehaladás gyakori ellenőrzésével kell elvégezni. Automatikus, detektor általi „szűrés” helyett – az oktatói, konzulensi feladatkör adta lehetőségeket kihasználva – az előrehaladás folyamatát konzultációkkal ellenőrizve lehet nagyobb hatékonysággal szűrni a meg nem engedett gyakorlatokat.

5. A Plágiumnyilatkozat kiegészítése

A hallgatónak – a más szerzői művek felhasználásához kapcsolódó plágiumnyilatkozathoz hasonlóan – szükséges felelősségi nyilatkozatot tennie az MI-használatról is, tudomásul véve, hogy a meg nem engedett használatnak a plágiumhoz hasonló következményei lehetnek.

(a korábbi plágiumnyilatkozat kiegészítésre kerül:)

Az MI-vel generált tartalmakat ellenőriztem, a generált kimenetek valóságtartalmáról meggyőződtem, megfelelően jelöltem minden használatot.

6. Az oktatók feladatai és felelőssége

A BME jelenlegi szabályai szerint az oktatói konzultáció mellett létrejövő különböző típusú szöveges feladatok eredményének hitelessége elsősorban a hallgató felelősségi körébe tartozik, indokolt esetben azonban az oktató felelőssége is megvizsgálható.

Az oktatói, konzulensi feladatok felelős gyakorlása érdekében javasoljuk, hogy

- a mesterséges intelligencia alkalmazásának lehetőségeit a hallgatóval közösen beszéljék át, adott esetben védett/ellenőrzött/zárt környezetben teszteljék a használatot.
- A dolgozat aktuális vázlatának, illetve az időarányosan elkészült szövegváltozatoknak a megismerése (szükség esetén dokumentálása) önálló feltétele legyen a konzultáció elfogadásának.
- A dolgozatírás folyamatát az oktató folyamatosan ellenőrizze, az egyes szövegváltozatok elkészültét szorosan kövesse, összekötve a karon előírt, kötelezően dokumentált konzultációs alkalmakkal.
- A bírálatokat, értékeléseket tilos MI-eszközök igénybevételeivel elkészíteni, ez a gyakorlat tudományetikai vétségnek minősül.